

PWYLLGOR CRAFFU ADOLYGU POLISI A CHRAFFU PERFFORMIAD

DYDD MERCHER, 20 IONAWR 2021

Yn Cynghorydd Walker(Cadeirydd)

bressenol:

Cynghorwyr Ahmed, Berman, Bowen-Thomson, Cowan,
Henshaw, Lister a/ac Mackie

1 : PENODI CADEIRYDD AC AELODAU'R PWYLLGOR

Nodwyd.

2 : CYLCH GORCHWYL

Nodwyd.

3 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Dywedodd y Cynghorydd Cowan wrth y Cadeirydd y gallai fod angen iddi adael y cyfarfod yn gynnar.

4 : DATGAN BUDDIANNAU

Dim.

5 : COFNODION

Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Tachwedd 2020 yn gofnod cywir.

6 : TASGLU CYDRADDOLDEB HILIOI

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Huw Thomas, Arweinydd Cyngor Caerdydd, y Cynghorydd Saeed Ebrahe, Cadeirydd y Tasglu Cydraddoldeb Hiliol, Gareth Newell, Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau; a Sian Sanders, RhG Cydlyniant Cymunedol a Chydraddoldeb i'r cyfarfod.

Atgoffodd y Cadeirydd yr Aelodau fod Panel Craffu Covid-19 wedi craffu ymlaen llaw ar gynnig yr Arweinydd i sefydlu Tasglu Cydraddoldeb Hiliol i Gaerdydd ym mis Gorffennaf 2020. Yn dilyn y gwaith craffu, wrth roi sylwadau ar lywodraethu'r Tasglu yn y dyfodol, ysgrifennodd y Panel at yr Arweinydd yn argymhell y dylid rhoi cipolwg ar weithgareddau'r Tasglu i'r Pwyllgor Adolygu Polisi a Chraffu ar Berfformiad a gofynnodd i gynrychiolwyr fynychu'r Pwyllgor unwaith y byddai Cylch Gorchwyl a chynlluniau ar waith. Croesawodd yr Arweinydd fewnwelediad y Pwyllgor ac awgrymodd y byddai diweddariad yn werthfawr ar ôl i'r Tasglu bennu'r cyfeiriad ar gyfer yr hyn yr oedd am ei gyflawni. Hwn oedd diweddariad cynnydd cyntaf y Pwyllgor.

Roedd y Cadeirydd hefyd wedi gwahodd y Cynghorydd Ramesh Patel fel Cadeirydd Craffu ac Aelod o Banel Craffu Covid-19 gyda diddordeb arbennig yn y maes hwn.

Gwahoddodd y Cadeirydd yr Arweinydd i wneud datganiad yn diolch i'r Cynghorydd Ebrahim a'r holl bobl a oedd wedi cyflwyno eu henwau a'r rhai a ddewiswyd ar gyfer y Tasglu. Roedd o'r farn bod cymysgedd cryf o bobl ar y bwrdd. Diolchodd yr Arweinydd hefyd i Sian Sanders a'i thîm sydd wedi gwneud llawer o gynnydd ers sefydlu'r Tasglu, ac yng nghanol pandemig. Roedd yn ddyddiau cynnar a byddai'n bosibl sicrhau llwyddiannau cyflym a hefyd rhoi rhai newidiadau tymor hwy ar waith.

Gwahoddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Ebrahim i wneud datganiad lle dywedodd ei fod yn falch iawn o gael ei ddewis fel Cadeirydd y Tasglu Cydraddoldeb Hiliol ac mae wedi cael ei galonogi i weld cynifer o gydweithwyr a phartneriaid yn awyddus i fod yn rhan o'r gwaith hwn a'i weld yn cyflawni ei botensial yn y misoedd i ddod.

Fel Cadeirydd, nododd ei ymrwymiad i sicrhau bod y Tasglu yn ailffocysu ymdrechion ar gydraddoldeb hiliol fel dinas ac yn bwrw ymlaen gyda newydd sydd mawr ei angen. Nid yw her anghydraddoldeb yn unigryw i Gaerdydd o bell ffordd, ond mae llawer y gallwn ei wneud fel dinas i ehangu cyfleoedd a chynhwysiant i ddinasyddion Caerdydd sy'n Bobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig.

Mae'r Tasglu'n gyfrifol am wneud yr union beth - cwmpasu'r posibil, gwneud i'r newidiadau cywir ddigwydd, a thrin y problemau hyn gyda'r brys a'r proffil y maent yn eu haeddu.

Darparodd swyddogion o'r Adran Polisi a Phartneriaethau ddiweddariad ar y gwaith a gwblhawyd hyd yma a'r hyn y mae'r Tasglu yn ceisio ei gyflawni yn ystod y weinyddiaeth bresennol.

Cafodd yr Aelodau gyflwyniad ac wedyn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau a sylwadau gan yr Aelodau.

Gofynnodd yr Aelodau a oedd cynrychiolwyr busnesau ar y tasglu ac fe'u cynghorwyd bod trawsgynrychiolaeth o bobl o entrepreneuriaid lleol i gyfreithwyr, a chafwyd trafodaethau hefyd gyda'r Siambr Fasnach a'r diwydiant Technoleg, ymhlith eraill.

Trafododd yr Aelodau gynrychiolaeth addysgol ac roeddent yn falch o weld Pennaeth ar y tasglu. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod disgybl o Fitzalan a darlithydd o'r Brifysgol Agored hefyd ar y tasglu; byddai'r gweithgor addysgol yn cael ei gadeirio gan gydweithwyr o'r adran addysg/ysgolion. Pan ofynnwyd a oedd digon o ddata addysg ar gael, roedd swyddogion o'r farn bod yna.

Trafododd yr Aelodau bwysigrwydd cael cynrychiolaeth o'r gwasanaeth cyfiawnder ieuencid gan gynnwys cynrychiolwyr BAME. Nodwyd y bydd hwn yn ganolbwynt cryf; mae pobl hefyd ar y tasglu sydd â phrofiad o'r System Cyfiawnder Troseddol.

Gofynnodd yr Aelodau am amrywiaeth ac esboniodd yr Aelod Cabinet fod llawer o bethau, gan gynnwys amrywiaeth, ethnigrwydd a chefnidir, yn cael eu hystyried wrth ddewis cynrychiolwyr o'r ymgeiswyr. Roedd yr Aelod Cabinet yn hapus bod y tasglu'n amrywiol.

Trafododd yr Aelodau amrywiaeth ymhellach ymhlith uwch reolwyr yn y Cyngor a phwysigrwydd cyflwyno rhaglenni dilyniant gyrfu, mentora, prentisiaethau ac ati. Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig deall rhwystrau canfyddedig; roedd yn

falch o weld pa mor dda yw'r bobl o liw sydd wedi'u cynrychioli'n dda yn y prentisiaethau sy'n dod drwodd ar hyn o bryd; roedd o'r farn ei bod yn bwysig rhoi sylw i Addewid Caerdydd i sicrhau ei fod yn gynrychioliadol.

Gofynnodd yr Aelodau a oedd y tasglu'n drefniadau parhaus neu am gyfnod amser cyfyngedig, ac a fyddai adroddiadau gwahanol ar wahanol agweddau ar adegau gwahanol. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod y tasglu'n parhau am dymor y weinyddiaeth hon. O ran adrodd, byddai diweddariadau rheolaidd drwy fyrddau perthnasol/Cabinet cyn gynted ag y bo'n ymarferol. Ychwanegodd yr Arweinydd mai dim ond os oes cefnogaeth wleidyddol y byddai argymhellion y tasglu yn effeithiol a gobeithiai y byddai hyn yn parhau ar ôl mis Mai 2022.

Gofynnodd yr Aelodau a fyddai effaith Covid ar bobl BAME yn cael ei chynnwys yn y ffrwd waith lechyd a Gofal Cymdeithasol ac fe'u cynghorwyd y byddai, ochr yn ochr ag ystyriaethau ieuchyd eraill.

Nododd yr Aelodau y ffigurau sy'n ymwneud â'r nifer isel o fenywod Bangladeshaidd a gyflogir a gofyn a fyddai hyn yn ffocws. Dywedodd yr Aelod Cabinet y byddai. Byddai gweithgor ar faterion yn ymwneud â'r farchnad lafur.

Cyfeiriodd yr Aelodau at y data ar berfformiad addysg grwpiau BAME a gofynnodd beth y gellid ei ddysgu o'r data hwn. Nododd aelodau a swyddogion fod gan grwpiau BAME gyrhaeddiad addysgol rhagorol yn aml ond roedd yn bwysig edrych ar y bont rhwng addysg a swyddi o ansawdd da, gan edrych ar sgiliau personol a mentora nid canlyniadau arholiadau yn unig. Cafwyd trafodaeth ynghylch rhwydweithiau pobl, pobl addysgedig sy'n syrthio i gylchoedd a phwysigrwydd dadansoddi pam mae hyn yn digwydd.

CYTUNWYD: y bydd y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

7 : YMGYNGHORIAD AR GYLLIDEB 2021/22

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Chris Weaver, Aelod Cabinet dros Gyllid, Moderneiddio a Pherfformiad, Chris Lee, Cyfarwyddwr Adnoddau; Gareth Newell, Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau, a Sian Sanders, RhG Cydlyniad Cymunedol i'r cyfarfod.

Atgoffodd y Cadeirydd yr Aelodau fod Ymgynghoriad Cyllideb y Cyngor ar gyfer 2021/22 bellach yn fyw ar ôl cael ei gytuno mewn Cabinet arbennig ar 13 Ionawr. Mae'n weithredol tan 10 Chwefror 2021. Tasg y Pwyllgor felly, ar ôl cael briff ar y dull eleni, oedd cyfrannu at yr ymgynghoriad ac ychwanegu unrhyw bryderon ac arsylwadau i'r Cabinet i lywio trafodaeth y Cabinet wrth baratoi eu cynigion cyllideb 2021/22 terfynol.

Gwahoddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Weaver i wneud datganiad lle dywedodd fod Caerdydd wedi cael setliad ychydig yn well gan Lywodraeth Cymru sydd wedi arwain at fwch yn y gyllideb ychydig yn llai. Roedd o'r farn ei bod yn bwysig adlewyrchu y bu proses wedi'i chwtdogi oherwydd yr Etholiad Cyffredinol y llynedd a'r gobaith oedd y byddai amserlenni rheolaidd yn cael eu hailgychwyn eleni. Fodd bynnag, nid oedd hyn wedi digwydd eleni. Mae'n briodol bod pobl yn addasu i'r sefyllfa y'r ydym yn gweithio ynddi eleni.

Cafodd yr Aelodau gyflwyniad ac wedyn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau a sylwadau gan yr Aelodau.

Gofynnodd yr Aelodau sut yr oedd ymgynghoriad y blynyddoedd blaenorol wedi dylanwadu ar gyllideb eleni. Eglurodd yr Aelod Cabinet eu bod yn edrych ar y blaenoriaethau a amlinellir, mae'r rhain yn llywio penderfyniadau ar ddyrannu'r Cynllun Tân ac Achub ac ati ac yn dechrau rhagweld yr hyn y mae'r cyhoedd am ei gael ac yn cynnwys hyn yn y gyllideb yn y dyfodol ac yn llywio penderfyniadau.

Trafododd yr Aelodau ymgynghoriad â phobl ifanc, p'un a oedd fformat yr ymgynghoriad a oedd yn hawdd ei ddarllen ac yn ystyriol o blant, ac a oedd ymgysylltu ag ysgolion a'r gwasanaeth cyfiawnder ieuencid. Esboniodd swyddogion nad oedd fersiwn ar wahân ar hyn o bryd ond y byddent yn parhau i gysylltu ag ysgolion a rhanddeiliaid eraill i gael mynediad at bobl ifanc, gan nodi ei bod yn anodd cyrraedd pobl ifanc a chael ymatebion. Roedd yr Aelodau o'r farn y gellid edrych ar arolygon llwyddiannus blaenorol, bod y darnau gorau wedi'u tynnu allan a'r synnwyr yn cael eu gwirio i gefnogi ymgysylltiad pellach â phobl ifanc yn y dyfodol.

Trafododd yr Aelodau ragdybiaethau'r dyfarniad cyflog ac eglurodd yr Aelod Cabinet fod Llywodraeth y DU wedi rhoi syniad ond dim sicrwydd felly mae'n rhaid gwneud rhagdybiaethau; bydd yn gymharol ddarvoudus, felly os bydd yn newid, gellir ymdrin ag ef heb bwysau ar wasanaethau.

O ran ymgynghori, gofynnodd yr Aelodau a oedd gwersi wedi'u dysgu ar sut i gynyddu'r gyfradd ymateb gan ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol. Dywedodd yr Aelod Cabinet ei bod yn anodd rhagweld effaith ymgysylltiad nad yw'n wyneb yn wyneb ar gyfraddau ymateb. Mae'n gwybod nad yw papur yn gweithio, byddai angen adolygu'r cyfraddau clicio ar hysbysebion, ac roedd yn bwysig monitro'n barhaus i sicrhau eu bod yn siarad â'r gynulleidfa gywir. Nodwyd bod angen i'r hysbysebion ddenu pobl i gymryd rhan a bod nifer yr ymatebion yn bwysig ond bod yr ymatebion yn bwysicach.

Cyfeiriodd yr Aelodau at yr Incwm Grant y cyfeiriwyd ato ym mharagraff 18 o'r adroddiad, gan nodi ei fod yn swm sylweddol a gofynnodd a oedd hyn i'w ddisgwyl. Esboniodd swyddogion ei fod yn cyfeirio'n bennaf at y Grant Gofal Cymdeithasol, nid oeddent wedi gweld dyraniad yr ALL eto ac ni fyddent yn gweld hyn nes i'r setliad ddod i law. Roedd yn bwysig peidio â chyfrif y risg o Covid yn rhy isel hefyd; byddai asesiad llawn ar adferiad. Dywedodd yr Aelod Cabinet fod symudiadau mewn grantiau bob blwyddyn, weithiau'n arwyddocaol ond y rhan bwysig yw gweld y manylion llawn ar gyfer Caerdydd.

Nododd yr Aelodau fod yr ymgynghoriad yn dod i ben wythnos a hanner cyn craffu ar gynigion y gyllideb a gofynnodd a oedd hyn yn ddigon o amser i ad-dalu'r canlyniadau. Nododd yr Aelod Cabinet ei fod yn amserlen dynn a byddai'n well ganddo gael y setliad dros dro ddechrau'r hydref gan ei fod yn gadael mwy o amser i bawb. Bydd canlyniadau digidol yn cyflymu pethau. Gofynnodd yr Aelodau am gael gweld y ddogfen ymgynghori cyn iddi gael ei chyhoeddi y flwyddyn nesaf.

CYTUNWYD: y bydd y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

8 : YMATEB Y CABINET I ADRODDIAD Y PWYLLGORAU O'R ENW MODEL ASESU EFFAITH CRAFFU

Croesawodd y Cadeirydd y Cyngorydd Chris Weaver, yr Aelod Cabinet dros Foderneiddio Cyllid a Pherfformiad; Gary Jones, Pennaeth Gwasanaethau Democraataidd a Dylan Owen, Pennaeth Swyddfa'r Cabinet i'r cyfarfod.

Atgoffodd y Cadeirydd yr Aelodau fod y Pwyllgor y llynedd wedi cwblhau ei ymchwiliad i ddatblygu model i gasglu buddion gweithgarwch craffu fel un o swyddogaethau sefydledig proses gwneud penderfyniadau'r Cyngor. Gwnaeth y Pwyllgor saith argymhelliad i'r Cabinet ac ym mis Rhagfyr cytunodd y Cabinet ar ei ymateb i'r Ymchwiliad i'r Aseiad Effaith Craffu. Bydd y Pwyllgor yn clywed nawr sut y mae'r sefydliad yn datblygu'r argymhellion hynny sydd wedi'u derbyn.

Gwahoddodd y Cadeirydd y Cyngorydd Weaver i wneud datganiad lle dywedodd fod y Cabinet wedi croesawu'r argymhellion ac y gallent weld sut y byddent yn gwella eglurder craffu ac yn bwydo i mewn i adroddiadau perfformiad. Nododd fod argymhellion 6/7 wedi'u derbyn a bod y seithfed argymhelliad wedi'i dderbyn yn rhannol a bod union broses olrhain bellach wedi'i datblygu.

Gwahoddodd y Cadeirydd Dylan Owen i annerch y Pwyllgor. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod system bellach i olrhain a chofnodi'n ffurfiol yr holl argymhellion a wnaed; a pa rai sy'n cael eu derbyn, eu derbyn yn rhannol neu eu gwrthod. Pan fydd argymhellion wedi'u derbyn mae llwybr clir gydag amcanion CAMPUS a bydd y Cabinet a Chraffu yn cael eu diweddarau ddwywaith y flwyddyn ar gynnydd felly ceir goruchwyliaeth lawn. Byddai gwybodaeth a ddefnyddir gan gydweithwyr Craffu i lywio effaith gwaith craffu hefyd yn cael ei hadrodd ddwywaith y flwyddyn yn ystod y camau perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn.

Gwahoddodd y Cadeirydd Gary Jones i annerch y Pwyllgor. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod yr adroddiad wedi'i gyd-gynhyrchu â Chraffu, Swyddfa'r Cabinet ac Uwch Dîm Rheoli. Mae Craffu bellach yn hunanasesu ac yn adolygu ei brosesau, ei argymhellion a'i ganlyniadau a bydd y rhain yn cael eu hadrodd mewn adroddiad blynyddol ar ffurf newydd.

Rhoddodd y Cadeirydd gyfle i'r Aelodau ofyn cwestiynau a rhoi sylwadau.

Trafododd yr Aelodau bwysigrwydd y llythyr at Aelodau'r Cabinet yn nodi'n glir p'un a wnaed argymhellion ai peidio. Nodwyd hefyd, er mwyn iddo weithio'n iawn, fod angen eglurder ynghylch beth yw argymhelliad a bod y Cabinet yn darparu ymatebion penodol ynghylch a ydynt yn derbyn/derbyn yn rhannol neu'n gwrthod yr argymhellion.

Gofynnodd yr Aelodau sut y byddai'n helpu hunanasesu ac fe'u cynghorwyd y byddai'n cael ei ddefnyddio fel rhan o'r broses wella gyda swyddog arweiniol wedi'i neilltuo i'w ddatblygu; angen amcanion i'r CAMPUS ac mae ganddynt amserlen. Byddai hyn yn cyd-fynd ag aseuadau canol/diwedd blwyddyn ac yn rhoi darlun perfformiad i'r Cyngor. Er mwyn sicrhau ei fod yn ychwanegu gwerth, byddai'n cael ei ddefnyddio yn y blaenraglenni.

Nododd yr Aelodau faint o waith a wnaed a gofynnodd a ellid ei gynnig i gynghorau eraill fel model. Dywedodd swyddogion fod Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd fel cadeirydd rhwydwaith swyddogion craffu de-ddwyrain Cymru wedi eu gwneud yn ymwybodol o'r model, ar ôl y peilot byddai'n rhoi adborth ar sut y gallant ei addasu, os yw'n gweithio'n dda gall fynd i'r Ganolfan Llywodraethu Craffu ar gyfer y DU gyfan.

CYTUNWYD: y bydd y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

9 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Cynllun Argyfwng Bysus 2

Dywedodd y Cadeirydd wrth yr Aelodau nad oedd yr eitem hon ar gael cyn cyhoeddi agenda'r Pwyllgor ond bernir bod ei hystyried drwy graffu yn fater brys gan fod angen craffu cyn penderfynu arno cyn cyfarfod y Cabinet yfory.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Caro Wild, yr Aelod Cabinet dros Gynllunio Strategol a Thrafnidiaeth; Jason Dixon, Rheolwr Gweithredol, Trafnidiaeth, Datblygu a Rheoli'r Rhwydwaith; a John Gibson, Prif Beiriannydd, Trafnidiaeth Gyhoeddus i'r cyfarfod

Atgoffodd y Cadeirydd yr Aelodau eu bod yn craffu ar drefniadau arfaethedig y Cynllun Argyfwng Bysus 2 sy'n ffurfioli ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gefnogi'r broses o adfer gwasanaethau bysus yn dilyn effaith Covid-19.

wahoddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Wild i wneud datganiad lle dywedodd ei fod yn ddiolchgar am yr ystyriaeth frys drwy graffu. Dywedodd y bu gwaith wedi bod ers dechrau'r pandemig i sicrhau bod gwasanaethau bysus ar gael er gwaethaf gostyngiad mewn gwasanaethau. Daw'r Cynllun Argyfwng Bysus blaenorol 1 i ben ym mis Mawrth felly roedd angen y cam nesaf i geisio sefydlu cytundeb tymor hwy gyda Llywodraeth Cymru er mwyn gallu rheoli'r broses o adfer gwasanaethau'n well.

Cafodd yr Aelodau ddiweddariad llafar ac wedyn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau a sylwadau gan yr Aelodau.

Gofynnodd yr Aelodau a oedd hyn yn cwmpasu bysus preifat hefyd ac fe'u cynghorwyd ei fod yn gwneud hynny.

Gofynnodd yr Aelodau a oedd arian wedi bod o gronfa caledi Llywodraeth Cymru o'r blaen. Dywedodd swyddogion y bu o fis Ebrill 2020, pob un yn cael ei weinyddu gan Lywodraeth Cymru yn uniongyrchol ond gan mai caffael oedd hwn, mae'n dilyn llwybr gwahanol.

Trafododd yr Aelodau sut y gallai dyfodol cwmnïau bysus edrych gyda Thrafnidiaeth Cymru; roedd angen cynyddu'r defnydd o dtrafnidiaeth gyhoeddus, ansawdd trafrnidiaeth gyhoeddus a llwybrau gwell.

Gofynnodd yr Aelodau a fyddai'r grŵp yn cael unrhyw lais o ran cerbydau, adnewyddu, carbon niwtral ac ati. Esboniodd swyddogion fod ansawdd cerbydau, ansawdd aer, sŵn ac ati i gyd yn ystyriaethau.

CYTUNWYD: y bydd y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

10 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF – 10.00AM 24 CHWEFROR 2021

Daeth y cyfarfod i ben am 6.49 pm